

BUDAPEST PIXEL

Szabó Kristóf kiállítása

2018. április 11-27.

Hogyan ismerjük meg a várost? Hogyan ismerünk rá terekre? És fordítva: ha kiragadnak és elénk helyeznek egy részletet a városból, akkor tudjuk-e, hogy az a részlet a város mely szegletének, mely képének a részlete? Általában tudjuk. Általában egy töredék-fotóról megismerjük Budapestet, még akkor is, ha a töredéket is tartalmazó egész fotón ábrázolt budapesti utcán vagy téren nem is jártunk soha. A város karaktere nem a rész és az egész problémája. A fényképezés, és általában a képkészítés, így tehát a festészet problémája ez. Aki mintát akar venni a városból, annak a problémája ez.

A várost ugyanis nem látjuk, a várost érzékeljük. Ez az érzékelés pedig sosem egész, mindig töredékes, mindig részletekből álló és mindig részletes. Kristóf úgy mondaná, a városból érzékelt képünk mindig roncsolt. Az itt látható roncsolt képek mind-mind a város részletei, így jól mutatnak rá a városok részletszerűségének sokféleségére, mert a részletszerű érzékelés esetében sem feltétlenül a kép egy kisebb részét kell értenünk. Azt is, de nem csak.

Mint ahogy Szabó Kristóf művei esetében is a részletekben feltáruló város nagyon sokféleképpen részleteződik. Lehet a kép egész, de csak körvonalaiiban felismerhető, körvonalaiiban részletszerű, mint azok a párvonalas grafikák, amelyeken egyedül a néhány vastagabb kontúrral ábrázolt alak és egyébként - a képi médiumból kimutatva - a kép címe jelöli ki a kép fókuszát, és lehet a kép darabos, ám darabját tekintve egész. Egész-részlet, mint az *M4* című alkotás vibráló részletszerűsége, részletszerűségei.

Szócséplésnek tűnhet, amit mondok, de ez egyfelől egy kiállításmegnyitó, és nekem, mint akinek tiszte, hogy megnyissa ezt a kiállítást, kutyakötelességem addig csépelni Kristóf kiállításával kapcsolatban a szavakat, amíg lehet. Vagy legalábbis addig a pár percig,

ameddig türelmét élvezem a közönségnek – a megérdemelt borozás előtt.

Másfelől Kristóf jelenlegi kiállításának képei ténylegesen a város kortárs érzékelésének kérdéseire, problémáikhoz is elvezetnek minket. Legalábbis így olvasom, így érzékelem ezt a kiállítást én, egy építész, akinek pedanciája az, hogy a város érzékelésével, érzékelhetőségével foglalkozzon. Ebből a pedáns megközelítésből pedig különösen fontosnak tűnik a város örökké töredekes mivoltával foglalkozni egy olyan korban, amikor a képek, a felületek, az „interfészek” a gyakorlatban is szétűtik, majd újra konstruálják azt, ahogyan eddig a várost érzékeltük. Mi ugyanis, és ehhez nem kell építésznek lenni, hogy belássuk, abban az évtizedben élünk, amikor ez történik. Szétesik a város valaha volt jó öreg töredezettsége, és összeáll egy újfajta töredezettség.

Néhány évvel ezelőttig onnan tudtam, hogy mindjárt itt a villamos, ha megláttam a villamost a sínpárokon fizikai valójában megjelenni, valahol abban a távoli kanyarban, ami felé mindig lelkesen és bizakodva tekingettem, hogy jön-e végre a villamos. Ha ezzel nem voltam elégedett – és elég sokan voltunk így, elég sokszor –, akkor vakmerően a peronról lelépve a síneken állva a már említett kanyarba mélyebbre betekintve láthattam messzebbre, és érzékelhettem a villamost korábban. Megközelítőleg két egész másodperccel korábban, mint azok, akik a peronon maradtak.

Ma mindezt megtehetem és meg is teszem a BKK appjának segítségével. Nemcsak a kanyar mögé látok már be, és nemcsak azt a szerelvényt látom, amit éppen várok, de az összeset, ami a városban közlekedik. Akkor, amikor akarom és ott, ahol akarom. Így érzékelem a várost.

És így érzékelem azt is, ha valamelyik barátom engedélyezi a helyzetmeghatározását a Facebook Messengerben, hogy megtaláljam őt egy emberekkel teli tér kellős közepén. Onnantól kezdve a városnak egy másik képe tárul elém, a városi tér érzékelése egy másik, egyébként szűkebbnek tűnő képen keresztül tágul ki számomra,

egy egyébként rendkívül többrétegű, az űrt is megjáró folyamat eredményeként. A mobilom képét nézem, hogy konstruáljak egy képet a városról magamban. A mobilom képe ebből a szempontból ugyanúgy működik, mint az a gesztus, ahogy leléptem a peronról pár éve, hogy a síneken állva láthassak messzebb. Nem az érzékelésem vágya változott meg, hanem mélysége.

Mondhatnám azt, hogy ezeknek az appoknak a segítségével annyi történik, hogy tudom, hol van a villamos, és hogy hol van a barátom, de ezzel nem tennék egyebet, mint információszerzéssel degradálnám a város radikálisan újszerű érzékelését. Azt, amiről építészként meggyőződésem, hogy átalakítja a térről alkotott gondolkodásunkat is, éppen annyira prózaian, mint ahogyan a számológép engedett minket elfelejteni a fejen számolás képességét. A tér új érzékelése egy régi érzékelés eltűnésével is jár.

Szabó Kristóf képei bár digitális képi, kevert mediális mivoltukban rendkívül naprakészek, de az újszerűségük mögött a város egy archaikus érzékelésének módja sejlik fel. Egy olyan korszak városérezése, amely nem eltűnt és nem eltűnni fog, hanem pontosan ezekben a percekben tűnik el.

Így ezek a műalkotások – és most jön a csavar – pontosan úgy működnek, mint azok az analóg fényképek, amelyeket az ember az évek távlatával egyre nagyobb nosztalgiával tekint meg, mígnem egyszercsak rádöbben, hogy az előhívott kép papírmínősége, és a kép hátán aranysárgán csillogó FOTEX-logók legalább annyira részei a képet ábrázoló kornak, mint maga a kép vizuális tartalma.

Kristóf műveinek izgalma abban rejlik, hogy nemcsak a várost mint tárgyat örökítik meg egy adott korban, de az adott kor éppen eltűnő városérezésének a módját is. Ha ennek súlya érthető, és remélem, érthető, akkor örömmel ajánlom figyelmükbe Szabó Kristóf kiállítását.

A kiállítást megnyitom.

SMILÓ DÁVID